

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי
תכניות לימודים ייחודיות

שם ביה"ס: תיכון עירוני "הראשונים"

שם התכנית הייחודית: משפטים

תחום הדעת: מדעי החברה

מספר יחידות הלימוד: 2 יח"ל המצטרפות ל- 3 יח"ל מתחום מדעי החברה

סמל מוסד: 540328

עיריית הרצליה - אגף החינוך והרווחה

בית ספר תיכון עירוני "הראשונים"

סמל ביה"ס: 540328

E-mail: harishonim@newmail.net

URL:

www.harishonim.herzliya.k12.il

רחוב הרב קוק 30

ת.ד. 90, הרצליה

טל': 9542936, 9543359, 9567498 - 09

פקס': 9542964 - 09

תוכן עניינים

- א. על בית הספר וסביבתו החברתית-תרבותית 3
- ב. המניעים לבניית תכנית ייחודית במשפטים 3-4
- ג. היקף השעות ומספר יחידות הלימוד בתכנית 4-5
- ד. כותבי התכנית ושותפיה 5
- ה. קהל היעד של התכנית 5-6
- ו. התפיסה הרעיונית של התכנית 6-7
- ז. ראשי הפרקים ודרכי ארגון התוכן 7-13
- ח. המטרות הכלליות של התכנית 13-17
- ט. דרכי הערכה מסכמות 17-19
- י. מטלות ומחוננים 19-31
- יא. ביבליוגרפיה 32-34

על בית הספר וסביבתו החברתית – תרבותית

ביה"ס תיכון עירוני "הראשונים"¹ (להלן: "תיכון הראשונים" או "בית הספר") הינו ביה"ס עיוני השייך לזרם החינוך הממלכתי בהרצליה. בית הספר הינו תלת-שנתי שבו כ-11 כיתות בשכבה ברמות שונות-מכיתת מחוננים ועד לכיתת "אתגר".

תיכון הראשונים נבחר על ידי משרד החינוך כאחד מבתי הספר המצטיינים לשנה"ל אשתקד, וזאת נוכח הישגיו הלימודיים והחברתיים של בתי הספר.

תלמידי בית הספר מגיעים מאזורים שונים בעיר הרצליה, משכונות מבוססות יותר או פחות וממעמדות סוציו-אקונומיות שונים. בית הספר מיועד לכלל תלמידי העיר-אוכלוסייה הטרוגנית, כאשר לכיתת משפטים יכולים להתקבל תלמידי הכיתות העיוניות, כיתת המחוננים והכיתות הרב-תחומיות. (התוכנית אינה מיועדת לכיתות המב"ר, ואתגר).

תלמידי הכיתות העיוניות הם תלמידים בעלי יכולות שונות ובחלקם לקויי למידה שמצריכים התייחסות מתאימה ליכולותיהם ולקשייהם. התייחסות זו באה לידי ביטוי בדרכי ההוראה המגוונות והמותאמות לכל תלמיד.

תיכון הראשונים הינו מוסד חינוכי ותיק ובעל שם, הרואה עצמו כגורם משמעותי בחיי תלמידיו ובקהילה בכלל. בית הספר מנוהל בגישה פתוחה וליברלית, והוביל בעבר פיתוח תכניות לימודים ייחודיות במגוון תחומים ובהם מנהל עסקים ולימודי מגדר. תיכון הראשונים מצוי בקשר מתמיד עם הקהילה בתוכה הוא פועל, ורואה לעצמו כחובה חשובה לספק מענים לצרכי הקהילה. בית הספר הציב לעצמו למטרה לחנך את תלמידיו חינוך דמוקרטי, שוויוני ונאור, ולעודד את התלמידים למיצוי מלוא יכולתם האישית.

התכנית הייחודית במשפטים מכילה נושאים המשלבים משפט וחברה, בתחומי העניין של הנוער הצעיר הגדל בהרצליה, בשכונותיה השונות וברמות סוציו אקונומיות שונות, כפי שיפורט להלן, כאשר למסלול משפטים מנותבים תלמידים בעלי הישגים נאים בעיקר בתחום ההבעה וההבנה.

א. המניעים שהביאו את תיכון הראשונים לבניית תכנית לימודים

ייחודית במשפטים וייחודיותה של התכנית

לאור קרבתו של תיכון הראשונים למרכז הבינתחומי הרצליה, ישנה חשיבות מיוחדת בחשיפתם של תלמידים לתחום המשפטים ולקיום שיתוף פעולה בין בית הספר למרכז הבינתחומי. המודעות

¹ בהנהלת גב' סיגל דוד

לחשיבות נושא לימוד המשפטים גברה מאוד וקיימת דרישה גוברת מצד תלמידי בית הספר והוריהם ללימוד תחום הדעת הנ"ל.

מגמת מדעי החברה בתיכון הראשונים היא מגמה מובילה ומבוקשת על ידי תלמידי בית הספר. במגמה נלמדים הצירופים של מנהל עסקים וכלכלה, פסיכולוגיה ומגדר. מתוך רצון לתת מענה לביקוש הגדול למגמה זו, בית הספר מעוניין לפתח תחום דעת נוסף של משפטים בזיקה ליתר המקצועות הנלמדים במגמה.

כתיבת תכנית ייחודית במשפטים ולימודה במסגרת אשכול מדעי החברה בבית הספר נועדה על מנת לאפשר למידה והתעמקות בסוגיות שמוקדן יחסי הגומלין שבין משפט וחברה, מתוך הכרה בחשיבות המימד החברתי של המשפט והמימד המשפטי של החברה בישראל ומחוצה לה.

התכנית הייחודית נועדה לבחינת התהליכים החברתיים המעורבים ביצירת כללים חברתיים ואת המערכת הסימביוטית בין המשפט והחברה. במגמה התלמידים יבחנו את מטרותיו, יכולותיו ומגבלותיו של המשפט כסוכן של שינויים חברתיים. התכנית מתמקדת באופן שבו החוקים מיושמים הלכה למעשה על ידי בתי המשפט וגופי הפיקוח השונים באספקלריות שונות, תוך עמידה על הגישות השונות לחקר המשפט מנקודת מבט ביקורתית. דגש מיוחד יינתן לשאלת הציות לחוק, להיבטים תיאורטיים של נקודות החיתוך בין המשפט והחברה במישור הכלכלי, הפילוסופי, התרבותי, ובמישור ההיסטורי.

ב. היקף השעות ומספר יחידות הלימוד בתכנית

תכנית הלימוד הייחודית במשפטים תהווה 5 יחידות לימוד במדעי החברה על פי החלוקה שלהלן:

מסלול א': משפטים (2 יח"ל) + כלכלה (2 יח"ל) + עבודת חקר (1 יח"ל)

או

מסלול ב': משפטים (2 יח"ל) + פסיכולוגיה (2 יח"ל) + עבודת חקר (1 יח"ל)

למעשה, כל התלמידים ילמדו את כל התכנים המפורטים להלן בתכנית במשפטים ויגישו את מטלת הביצוע. בנוסף, הלימוד באשכול מדעי החברה מפוצל, כך שחלק מהתלמידים יבחרו בפסיכולוגיה וחלק אחר של התלמידים יבחרו בכלכלה.

הלימודים על פי התכנית הייחודית במשפטים משותפת הן לתלמידים הלומדים כלכלה (על פי מסלול א') והן לתלמידים הלומדים פסיכולוגיה (על פי מסלול ב'). התכנית נבנתה במטרה לספק מחד, בסיס משפטי אחיד למתעניינים בתחום המשפטים (במטרה ליצור "שפה" משותפת, הקניית מושגי יסוד ופיתוח יכולות קריאה וניתוח משפטיים) ולעודד מאידך, פיתוח יכולת אינטגרציה ותפיסת עולם הוליסטית ביחס לתחומי דעת שונים מתחום מדעי החברה (במטרה להפגיש את

התלמידים עם סוגיות משמעותיות בהן הם נתקלו במסגרת לימודיהם במקצועות נוספים מתחום מדעי החברה, מתוך עקרונות הגישה הספירלית, כאשר בזו הפעם, הם יתחוו סוגיות אלו מנקודת מבט משפטית תוך התייחסות לחקיקה ולפסיקה הרלבנטיות).

על כן, כל הנושאים הנלמדים בתכנית רלבנטיים, הן לתלמידים הבוחרים ללמוד באשכול מדעי החברה פסיכולוגיה והן לתלמידים הבוחרים בכלכלה.

ג. כותבי התכנית ושותפיה

גב' גלי ברגמן - בעלת M.A במנהל-עסקים מאוניברסיטת ת"א, בעלת תואר B.A בכלכלה מורחב מאוניברסיטת ת"א, סגנית מנהלת בתיכון הראשונים, מדריכה ארצית למדעי החברה, מורה לכלכלה. המורה השתתפה במסגרת תיכון הראשונים בפרויקט 22- הערכה חלופית והכינה תכנית בכלכלה שנלמדה והוערכה בדרכי הוראה והערכה חלופיות.

עו"ד מיכל איילון-קרני בעלת תואר שני במשפטים (LL.M) מאוני' תל אביב, B.A במשפטים וממשל מהמרכז הבינתחומי הרצליה ותעודת הוראה מבית ברל. מורה ללימודי מגדר, כלכלה, ואזרחות בתיכון הראשונים. התמחתה במשרד ראש הממשלה ושימשה כעורכת דין ויועצת משפטית של אחת מקופות החולים בארץ במשך כ-8 שנים. שימשה כנציגה בכנסת להליכי חקיקה, עסקה רבות בחוק למניעת הטרדה מינית וביררה תלונות מכוחו ובעלת ניסיון רב בניהול תיקי בית משפט.

ניסיונה העשיר, הן בכל הנוגע לפרקטיקה המשפטית היומיומית הנוגעת להיבטים שונים בעולם המשפט והן כמורה, בא לידי ביטוי באופן הוראת התכנית על ידה, והתלמידים יוצאים נשכרים מכך.

צוות ההוראה יכלול מלבד לעו"ד איילון קרני, מורים שבנוסף לכישורי ההוראה שלהם, הם ניחנו בידע רחב היקף בתחומי הדעת השונים שבהם עוסקת התוכנית. את התכנית ילוו משפטנים עתירי ניסיון שייפגשו עם התלמידים ויעניקו להם מאוצר ידיעותיהם ומפירות ניסיונם.

ד. קהל היעד של התכנית- התלמיד וצרכיו

התוכנית מיועדת לתלמידי תיכון "הראשונים" בהרצליה בכיתות יוד, י"א ו- י"ב. מדובר בתלמידים בכיתות העיוניות של בית-הספר, הניגשים לבחינות בגרות. אוכלוסיית התלמידים הפוטנציאליים לתוכנית היא אוכלוסייה הטרונגית- התלמידים באים משכבות סוציו-אקונומיות שונות, עולים וותיקים.

תלמיד משפטים בתיכון הראשונים הוא לרוב בעל מוטיבציה להישגיות המתבטאת באחוזי זכאות גבוהים לבגרות. מרבית התלמידים בבית"ס מתגייסים לצבא ופונים לאחר תום שירותם הצבאי ללימודים גבוהים.

העיר הרצליה משופעת בחברות הייטק, תעשייה ומשרדי עורכי דין ורבים מהורי התלמידים מועסקים בחברות אלה.

התוכנית במשפטים רלוונטית לתלמיד, היא מסייעת לתלמיד להכיר את העולם המשפטי שבו הוא חי, להבינו, להבחין בשינויים שחלים בו לדעת להסבירם ולהשקיף עליהם בעיניים ביקורתיות. הבנות אלו יוצרות תשתית לתפקודו ולהשתלבותו של התלמיד בחיי החברה, בין היתר, כאזרח שומר חוק.

ה. התפיסה הרעיונית של התכנית

תיכון הראשונים מייחס חשיבות רבה להפגשת התלמידים עם סוגיות כלכליות, משפטיות ופסיכולוגיות, המתכתבות זו עם זו. כמו כן, קיימת חשיבות בהקניית מיומנויות חשיבה חוצות דיסציפלינות לרבות היכולת לנתח סוגיה כלכלית, חברתית או משפטית, לראות אותה במלוא מורכבותה ולמתוח עליה ביקורת מבוססת ומנומקת.

לימודי משפטים מתאפיינים כלימודים המעודדים חשיבה וניתוח ביקורתיים של טקסטים ומוסדות. נדגיש כי בכל אחד מפרקי התכנית יושם דגש על פיתוח חשיבה וניתוח ביקורתיים, הן בהתבסס על טקסטים כתובים והן בהתייחסות בעל פה למוסדות חברתיים המוכרים לתלמידים ממציאות חיה.

אמצעי חשוב נוסף ליצירת הזדהות וחשיבה ביקורתית הוא השימוש בקטעי סרטים ותכניות טלוויזיה רלבנטיים לאורך תכנית הלימודים כולה.

כמו כן, התכנית מותאמת ל"אני מאמין" הבית-ספרי :

- התכנית מסייעת לתלמיד להבין את העולם המשפטי שבו הוא חי כדי לאפשר לו השתלבות בחיי החברה בעתיד כאזרח, כלומר מובילה את תלמיד תיכון הראשונים להצלחה בהתמודדות עם עולם המחר כאזרח משכיל במדינה דמוקרטית.
- התכנית מעודדת גישה ספירלית. במהלך ההוראה - למידה שבים ועוסקים במושגי היסוד להרחבתם ולהעמקת הדיון בהם בהקשרים שונים. הספירלות באה לידי ביטוי בממשקים שונים של יחידות הלימוד במדעי החברה ובמבנה התכנית בכלל.
- התכנית מעודדת מורכבות וראייה בהיבטים שונים. הדיון בסוגיות המשפטיות כחלק מלימודי מדעי החברה, מאפשר ללומד לפתח יכולת אינטגרציה ותפיסת עולם הוליסטית. כך לדוגמה נושא

העבריינות נידון מהיבטים שונים ובזיקה לתחומי דעת שונים במדעי החברה (עוני, אי שוויון ופערים בחברה אל מול תיאוריות של גיבוש האישיות בגיל ההתבגרות).

- התכנית נעזרת בדרכי הוראה מגוונות כדי להיות מותאמת לכל תלמיד ולאפשר לכל תלמיד של תיכון הראשונים למצות את יכולתו האישית.
- התכנית מעודדת שאלות מוסריות ובחינה אישית של ערכים אוניברסליים כחלק מהחינוך הבית-ספרי.
- התכנית מעודדת שילוב הורים בעשייה החינוכית כחלק מהיותו של ביה"ס מוסד קהילתי שבו מתקיים דיאלוג מתמיד בין כל השותפים בעשייה החינוכית.

נקודת המוצא בתכנית היא כי בשלב ראשון, יש לבנות בסיס איתן של תחום הדעת. אמנם, עולם המשפט הוא עולם רחב, מסועף ומגוון ברם, הקניית מושגי היסוד בתחום כמו גם הכרת והבנת המערכת המשפטית בישראל, את הגלגלים המניעים אותה, התהליך והמטרות, תאפשר לתלמידים להתמצא במציאות המורכבת בה אנו חיים כמו גם יצירת "שפה" משותפת לצורך דיון בהיבטים משפטיים של סוגיות חברתיות שיילמדו בתכנית.

לאחר מכן התוכנית תפגיש את התלמידים עם נושאים חשובים ומיוחדים שנבחרו על ידי תיכון ראשונים ככאלו המשלבים ומזמינים דיון ושיח בנושאים שבתפר שבין משפט וחברה: אתיקה משפט וחברה, משפט פלילי לרבות עבריינות נוער, לשון הרע והגנת הפרטיות, משפט וטרור, דיני חוזים וצרכנות ודיני עבודה בדגש על עבודת נוער.

1. ראשי פרקים של הנושאים הנלמדים ודרכי ארגון התוכן

הנושאים הנלמדים בתכנית מפורטים בטבלה שלהלן:

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
מבוא למשפט ומושגי יסוד 31 ש'	הכרת ענפי המשפט השונים; הכרת מקורות המשפט הישראלי; הכרת מערכת בתי המשפט בישראל; הכרת בעלי	מקורות המשפט	7	חקיקה ראשית, חקיקה משנית, חוקי יסוד, חוקה, הלכה, פסיקה, נוהג, תקדים,	הוראה פרונטלית; ניתוח מאמר אקדמי; הוראה מקוונת באמצעות משחקים (כדוגמת kahoot)	מבחן-מושגי יסוד עבודה בקבוצות-ניתוח תיק משפטי	חוק יסודות המשפט, התש"ס-1980 פנינה להב, "העוז והמשרה: בית המשפט העליון בעשור הראשון לקיומו", עיוני משפט י"ד, תשמ"ט 479, בעמ'
		מערכת בתי המשפט	5	שלום, מחוזי, עליון,			

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
	התפקידים בהליך השיפוט;	בישראל		ערעור, ערר	סיור בבית משפט, שיחה עם שופט ותובע משטרתי	דו"ח סיור בבית משפט	479-502
		השחקנים במשפט	5	היועץ המשפטי לממשלה, משרד המשפטים			
		מיפוי ענפי המשפט	6	משפט מהותי, משפט דיוני, משפט ציבורי, פרטי, פלילי			
		סיור בבית משפט	8				
אתיקה משפט וחברה 11 ש'	הכרת הקשר המשולש שבין אתיקה חברה ומשפט; התלמיד יבין מהי אתיקה ומהם כללי אתיקה; התלמיד יזהה חלק מכללי האתיקה של עורכי הדין ויגדיר את מטרותם; התלמיד יציג את הקשר בין כללי האתיקה של עו"ד לבין נגישות לצדק; התלמיד ישווה בין חובת החיסיון לחובת הסודיות של עוה"ד כלפי לקוחו;	התיאורי ה של אתיקה מקצועית ועריכת דין	5	מערכת מוסר כללית, מערכת מוסר מקצועית	הוראה פרונטלית קריאה מונחית של מאמר אקדמי; סרט באורך מלא	עבודה בקבוצות ניתוח סוגיות באתיקה מקצועית והצגת פתרון במליאה	חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961 כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), תשמ"ו-1986 "סוד של 26 שנים"- מתוך 60 דקות (בעניינו של אלטון לוגן) זמיר יצחק, אתיקה ומשפט על"ע 1734/00 הועד המחוזי נ' עו"ד יורם שפטל על"ע 2531/01 הועד המחוזי נ' עו"ד חרמון
		פרקטיקה של אתיקה מקצועית	6	ייחוד המקצוע, חובת הנאמנות של עורך הדין, ניגוד עניינים, חובת הסודיות וחיסיון עו"ד - לקוח, בית דין משמעותי, הזכות להיות מיוצג			

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
משפט פלילי 46 ש'	התלמיד יכיר את עקרונות המשפט הפלילי ;	יסודות העבירה הפלילית וגבולותיה	8	עקרון החוקיות, אחריות פלילית, כשרות פלילית, יסוד עובדתי, יסוד נפשי	הוראה פרונטלית ;	ניתוח מאמר בקבוצות והצגתו במליאה ;	חוק העונשין, התשל"ז-1977
	התלמיד יכיר את מושג האחריות הפלילית ;	סוגי עבירות	6	עבירה התנהגותי, עבירה תוצאתית	ניתוח פסקי דין פליליים ;	ניתוח פסק דין ;	חוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982
	התלמיד יזהה את יסודות העבירה הפלילית ;	קשר סיבתי	6	מבחן האלמלא, קשר סיבתי משפטי, קשר סיבתי עובדתי, מבחן הצפיות, גולגולת דקה, גורם זר מתערב	הרצאה של עו"ד פלילי ;	מבחן- זיהוי סוגי עבירות וזיהוי סוגי הגנות ;	ע"פ 3071/92 מוריס אזולוס נ' מדינת ישראל
	התלמיד יכיר את סוגי עבירות ההמתה וישווה ביניהן ;	עבירות המתה	6	רצח, הריגה, גרם מוות ברשלנות, קנטור	צפייה בסרט ;	סיור מודרך באזור התחנה המרכזית בתל אביב ;	ע"פ 6353/94 כרמלה בוחבוט נ' מדינת ישראל
	התלמיד יכיר את ההגנות במשפט הפלילי וידע להבחין בין סייגים להגנות בפלילים ;	עבירות ניסיון	3		הסרט "רצח ללא מניע" (רצח אסף שטיירמן)		ע"פ 298/88 טויטו נ' מדינת ישראל
	התלמיד יכיר את חוק הנוער ואת זכויותיו וחובותיו כלפי מערכת אכיפת החוק בישראל.	הגנות בפלילים	5	הגנה עצמית, כורח, צורך, הגנה מן הצדק	הסרט "רצח ללא מניע" (רצח אסף שטיירמן)		ע"פ 298/88 טויטו נ' מדינת ישראל
		מבצעים בצוותא	4	מסייע, מבצע בצוותא, משדל, מבצע באמצעות אחר	הסרט "רצח ללא מניע" (רצח אסף שטיירמן)		ע"פ 298/88 טויטו נ' מדינת ישראל
		עבריינות בני נוער	8	עבירות בחבורה (מבצעים בצוותא,	הסרט "רצח ללא מניע" (רצח אסף שטיירמן)		ע"פ 298/88 טויטו נ' מדינת ישראל

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
				פעיל וסביל, איסור פרסום פרטים מזהים של קטין, הסכמה מדעת במקרה של קטינים, התיישנות, מחיקת הרשעה ורישום פלילי של קטינים, מסגרות טיפוליות לבני נוער, ענישה ושיקום בני נוער			
לשון הרע והגנת הפרטיות 22 ש'	התלמיד יפנים כללי התנהגות נאותה עם סביבתו וכן את האפשרות שיהא חשוף לתביעת דיבה ולשון הרע באם יפר את החוק;	יסודות העבירה לשון הרע	8	חופש הביטוי, הזכות לשם טוב, זכות הציבור לדעת, דמות ציבורית,	הוראה פרונטלית ;	זיהוי סוגי הגנות בעבירת לשון הרע;	חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה- 1965 ע"פ 126/62 דיסנצ'יק נ' היועץ המשפטי לממשלה בג"צ 693/91 אפרת נ' משרד הפנים ע"א 1104/00 אפל נ' איילה חסון ברע 4447/07 מור נ' ברק החברה לשירותי בזק בינ"ל בע"מ
		לשון הרע במישור האזרחי והפלילי	4	עבירה פלילית, עוולה אזרחית, קובלנה פלילית	ניתוח פסקי דין ;		
		הגנות	6	אמת הפרסום, עניין ציבורי, תום לב	סרטונים ;		
		'שיימינג' עבירות לשון הרע באמצעות רשתות חברתיות	4	רשתות חברתיות, אמת הפרסום, אנונימיות ברשת			
משפט	התלמיד יכיר ויזהה מצבי	המסגרת הנורמטי	4	תקנות ההגנה	דוגמאות לאירועי	זיהוי מצבי לוחמה	חוק האזרחות,

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
וטרור 28 ש'	עימות וידע לסווגם ; התלמיד יפתח גישה ביקורתית ביחס לתפקיד ביהמ"ש בעיצוב מדיניות המאבק בטרור ; התלמיד יכיר את המצב המשפטי בשטחי איו"ש ;	בית להתמודד ות עם טרור		לחירום, מעצר מנהלי, שיטת חקירה, דיני העימות המזויין, אבחנה בין אזרחים ללוחמים	טרור ניתוח פסקי דין ; דיונים וניתוח אירועים במליאה ;	ועימות מזויין ;	תשי"ב- 1952 בג"צ 7052/03 עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואח' נ' שר הפנים ואח'
		תפקיד ביהמ"ש בעיצוב מדיניות המאבק בטרור	4	סמכות אוניברסלית, דוקטרינת הגנת סודות מדינה			בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית
		הגדרת טרור	6	גרילה, טרור, האמנה הבינ"ל למניעת טרור, מועצת הביטחון, בית הדין הבינ"ל הפלילי, הטריבונל המיוחד ללבנון.			בג"ץ 1661\05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל דנ"פ 7048/97 פלונים נ' שר הביטחון בג"צ 5100/94 הועד הציבורי נ' עינויים בישראל נ' שירות הביטחון הכללי
		העימות המזויין	4	דיני השימוש בכוח, דיני הלחימה, עימות בינ"ל, עימות שאינו בינ"ל,			
		המצב המשפטי באיו"ש	6	דיני תפיסה לוחמתית, כלי המעצר המנהלי, כליאתם של לוחמים בלתי			

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
				חוקים			
		חקירת חשודים בטרור	4	האמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות,			
דיני חוזים וצרכנות 22 ש'	התלמיד יכיר ויבין את עקרונות דיני החוזים ;	מהו חוזה	8	חופש ההתקשרו ת, חופש החוזים, הצעה, קיבול, גמירות דעת, מסוימות, סעדים ותוס לב.	הוראה פרונטלית ניתוח פסקי דין ; דיונים וניתוח אירועים במליאה ;	זיהוי צורות התקשרות באירועים שונים והאם התגבשו לידי כריתת חוזה ; זיהוי מקרים של הונאות צרכנים ואיתור הסעיף הרלבנטי בחוק ;	חוק הפיקוח על מוצרים ושירותים חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 רע"א 2512/90 סופר-גז נ' סהר ע"א 1338/91 תנובה נ' רבי חוק המכר (דירות), תשל"ג-1973 חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעה של רוכשי דירות), תשל"ה-1974 5790/91 כרובי נ' בניני גינדי בע"מ רע"א 8343/91 עובדיה נ' סיביל נהריה 6025/92 צמיתות בע"מ נ' חרושת חמר בע"מ
	התלמיד יכיר את חוקי הצרכנות ;	מבוא לצרכנות	8	הסדר כוללני, חקיקה ספציפית, שוק חופשי, התערבות שלטונית, הרשות להגבלים עסקיים			
	הגנת הצרכן		6	ששת תכליות החוק, חוזה אחיד, תובענה ייצוגית, עוולות מסחריות, ערבות בנקאית			
דיני עבודת נוער	התלמיד יכיר את חוקי העבודה ואת הזכויות	חקיקת מגן	8	חוק שכר מינימום, חוק חופשה	הוראה פרונטלית ;	הוראת עמיתים ; לימוד אוטודידקט	חוק הגנת השכר, התשי"ח-

הנושא	המטרות	תת נושא	מס' שעות לימוד	מושגים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	ביבליוגרפיה
20 ש'	העיקריות של העובדים השכירים בישראל ואת זכויות הנוער בפרט ;			שנתית, חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק פיצויי פיטורין, חוק עבודת נשים, חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, חוק דמי מחלה	ניתוח פסקי דין ; דיונים וניתוח אירועים במליאה ; סיור בבית הדין האזורי לעבודה ;	י בזוגות של חוק מתוך ארסנל חוקי המגן והצגתו במליאה	1958 חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 חוק עבודת נשים, תשי"ד-1954 חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 חוק פיצויי פיטורין, תשכ"ג-1963
		זכויות נוער בעבודה	4	חוק עבודת הנוער			
		סיור בבית הדין האזורי לעבודה	8	נציג עובדים, נציג מעבידים, מותב שיפוטי.			

2. המטרות הכלליות של התכנית

מטרות העל של התכנית:

1. הקניית מונחי יסוד של תחום הדעת- משפטים ;
2. פיתוח היכולת להתמודד עם סוגיות שונות הקשורות בשלטון החוק ;
3. פיתוח ראייה ביקורתית כלפי מאפייני הגופים העוסקים באכיפת החוק ;
4. התנסות בחשיבה משפטית ורכישת כלים לביצוע פרשנות משפטית בענפי משפט שונים ;
5. טיפוח לומדים בעלי יכולת ניסוח וביטוי בכתב ובעל פה באמצעות למידת הלוגיקה המשפטית ;
6. טיפוח לומדים ביקורתיים וספקניים, בעלי יכולת קריאה וניתוח ביקורתיים ;
7. יצירת מעורבות קהילתית וחברתית פעילה של התלמידים הן בתחום בית הספר והן בקהילה תוך טיפוח הרגישות החברתית וגילוי אחרות טובה ;

מטרות בתחום הקוגניטיבי:

1. התלמידים ייחשפו למבחר עקרונות מרכזיים בתחום לימודי המשפטים ומושגי היסוד המשמשים בתחום ;
2. התלמידים יבינו את מערכת אכיפת החוק בישראל ;
3. התלמידים יבינו שעולם המשפט יוצר את הסדר החברתי ומכוון את ההתנהגות האזרחית ;
4. התלמידים יוכלו ליישם ולהבין אירועים אקטואליים הקשורים לנושאים הנלמדים.

מטרות בתחום הרגשי – ערכי :

1. התלמידים יגבשו עמדה חיובית כלפי שלטון החוק והעקרונות הדמוקרטיים שבבסיס המדינה ;
2. התלמידים יפתחו סובלנות וסבלנות כלפי השונה ;
3. התלמידים יכבדו את זכויות הפרט וזכויות הקבוצה ;

מטרות בתחום פיתוח מיומנויות חשיבה וכישורי למידה :

1. התלמידים יפתחו יכולת קריאה והבנה של טקסטים משפטיים, ביניהם פסקי דין ומאמרים משפטיים ;
2. התלמידים ירכשו מיומנות ניתוח ביקורתי של טקסטים בתחומי דעת שונים העוסקים במשפט ;
3. התלמידים יפתחו כושר ביטוי בכתב ובעל פה, לרבות המיומנות לנהל דיון תרבותי, תוך העלאת טיעונים הנמקתם והצגתם בצורה בהירה ;

להלן טבלה מסכמת של נושאי הלימוד בתכנית, הערכים המרכזיים ומיומנויות הלמידה עליהם יושם דגש בהוראה ;

הנושא	המטרות	ערכים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	פיתוח מיומנויות למידה
מבוא למשפט ומושגי יסוד 31 ש'	הכרת ענפי המשפט השונים ; הכרת מקורות המשפט הישראלי ; הכרת מערכת בתי המשפט בישראל ; הכרת בעלי התפקידים בהליך השיפוט ;	שלטון החוק ; טובת הכלל ; התנגשות בין אינטרסים ציבוריים לפרטיים ;	הוראה פרונטלית ; ניתוח מאמר אקדמי ; הוראה מקוונת באמצעות משחקים (כדוגמת kahoot) סיור בבית משפט, שיחה עם שופט ותובע	מבחן- מושגי יסוד עבודה בקבוצות- ניתוח תיק משפטי	פיתוח יכולת קריאה של טקסטים משפטיים והבנתם ; פיתוח קריאה יעילה (אבחנה בין עיקר וטפל וארגון המידע שבטקסט) ; פיתוח יכולת ניתוח של פסקי דין ;

הנושא	המטרות	ערכים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	פיתוח מיומנויות למידה
			משטרתי		
אתיקה משפט וחברה 11 ש'	הכרת הקשר המשולש שבין אתיקה חברה ומשפט ; התלמיד יבין מהי אתיקה ומהם כללי אתיקה ; התלמיד יזהה חלק מכללי האתיקה של עורכי הדין ויגדיר את מטרותם ; התלמיד יציג את הקשר בין כללי האתיקה של עו"ד לבין נגישות לצדק ; התלמיד ישווה בין חובת החיסיון לחובת הסודיות של עו"ד כלפי לקוחו ;	מוסר וצדק במשפט ; התנגשות בין חובתו של עו"ד ללקוחו לבין חובתו של עו"ד למערכת המשפט ;	הוראה פרונטלית ; קריאה מונחית של מאמר אקדמי ; סרט באורך מלא	עבודה בקבוצות ניתוח סוגיות באתיקה מקצועית והצגת פתרון במליאה	פיתוח כושר ביטוי בכתב ובעל פה ;
משפט פלילי 46 ש'	התלמיד יכיר את עקרונות המשפט הפלילי ; התלמיד יכיר את מושג האחריות הפלילית ; התלמיד יזהה את יסודות העבירה הפלילית ; התלמיד יכיר את סוגי עבירות ההמתה וישווה ביניהן ; התלמיד יכיר את ההגנות במשפט הפלילי וידע להבחין בין סייגים להגנות בפלילים ; התלמיד יכיר את חוק הנוער ואת זכויותיו וחובותיו כלפי מערכת אכיפת החוק בישראל.	שיקולי הרתעה אל מול צדק ; שיקולי ענישה אל מול שיקולי שיקום ; הרחקה העבריינית מהחברה אל מול אימוצו אליה ;	הוראה פרונטלית ; ניתוח פסקי דין פליליים ; הרצאה של עו"ד פלילי ; הרצאה של חוקר משטרתי ; צפייה בסרט ; סיור מודרך באזור התחנה המרכזית בתל אביב ;	ניתוח מאמר בקבוצות והצגתו במליאה ; ניתוח פסק דין ; מבחן- זיהוי סוגי עבירות וזיהוי סוגי הגנות ;	שימוש באסטרטגיות של למידה עצמית ; פיתוח מיומנות הסקת מסקנות ;

הנושא	המטרות	ערכים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	פיתוח מיומנויות למידה
לשון הרע והגנת הפרטיות 22 ש'	התלמיד יפנים כללי התנהגות נאותה עם סביבתו וכן את האפשרות שיהא חשוף לתביעת דיבה ולשון הרע באם יפר את החוק;	זכותו של אדם לשם טוב אל מול הזכות לחופש הביטוי; אינטרס הפומביות שבהרתעה אל מול הזכות לפרטיות;	הוראה פרונטלית; הוראה מקוונת באמצעות משחקים (כדוגמת kahoot) ניתוח פסקי דין; סרטונים;	זיהוי סוגי הגנות בעבירת לשון הרע;	פיתוח מיומנויות חקירה: חקירת שאלות משפטיות, העלאת השערות וביסוסן;
משפט וטרור 28 ש'	התלמיד יכיר ויזהה מצבי עימות וידע לסווגם; התלמיד יפתח גישה ביקורתית ביחס לתפקיד ביהמ"ש בעיצוב מדיניות המאבק בטרור; התלמיד יכיר את המצב המשפטי בשטחי איו"ש;	דמוקרטיה מתגוננת; זכויות הפרט אל מול זכויות ציבוריות; אינטרס שמירה על ביטחון המדינה;	דוגמאות לאירועי טרור ניתוח פסקי דין; דיונים וניתוח אירועים במליאה;	זיהוי מצבי לוחמה ועימות מזויין; 	פיתוח מיומנות הסקת מסקנות;
דיני חוזים וצרכנות 22 ש'	התלמיד יכיר ויבין את עקרונות דיני החוזים; התלמיד יבין את התכלית החקיקתית שבחוק הגנת הצרכן; התלמיד יכיר את חוקי הצרכנות;	חופש ההתקשרות אל מול אינטרסים ציבוריים; 	הוראה פרונטלית; ניתוח פסקי דין; דיונים וניתוח אירועים במליאה;	זיהוי צורות התקשרות באירועים שונים והאם התגבשו לידי כריתת חוזה; זיהוי מקרים של הונאות צרכנים ואיתור הסעיף הרלבנטי בחוק; משפט מבויים-הכנת כתבי טענות והצגתם במשפט מבויים-	פיתוח כושר ביטוי בכתב ובעל פה; פיתוח כתיבה יעילה; פיתוח יכולת טיעון דרך משחקי סימוציה;

הנושא	המטרות	ערכים מרכזיים	דרכי ההוראה והלמידה	דרכי הערכה	פיתוח מיומנויות למידה
דיני עבודת נוער 20 ש'	התלמיד יכיר את חוקי העבודה ואת הזכויות העיקריות של העובדים השכירים בישראל ואת זכויות הנוער בפרט;	ביטחון סוציאלי; הגנה על אוכלוסיות מוחלשות;	הוראה פרונטלית; ניתוח פסקי דין; דיונים וניתוח אירועים במליאה; סיור בבית הדין האזורי לעבודה;	הוראת עמיתים; לימוד אוטודידקטי בזוגות של חוק מתוך ארסנל חוקי המגן והצגתו במליאה	פיתוח אסטרטגיות של למידה עצמית;

ח. דרכי הערכה מסכמות

תשולבנה בתכנית הן הפרדיגמה הפסיכומטרית שמקורה בתפיסה הפוזיטיביסטית המתמקדת באובייקטיביות, והן הפרדיגמה הקונסטקטואלית שמקורה בתפיסה המעריכה תוצרים ותהליכים יחד ומתעדת תהליך למידה תוך שיתוף התלמיד בהערכת הישגיו.

הערכת התלמידים במהלך השנה תתמקד בכתיבת עבודות שונות בהן ייבחנו הידע וההבנה של יחידות הלימוד השונות כמו גם יכולת היישום וכתיבה ביקורתית. במהלך הלימודים בתכנית, התלמידים יגישו לבחינות שונות (פנימיות) שיהוו בסך הכול 30% מציון הברגות. בנוסף, התלמידים יגישו עבודות מסכמות כתלקיט שיהווה 70% מהציון הסופי, כמפורט בטבלה מטה.

התלקיט יורכב מעבודות שיתמקדו בניתוח ביקורתי של פסק דין מרכזי. הניתוח יתייחס להיבטים הנרטיביים של התיאור העובדתי, לפן הערכי הסמוי בפסיקה ויכלול השוואה לטקסטים נוספים. כמו כן, התלקיט יכלול ביצוע מטלות צפייה לגבי סרטים שנצפו בכיתה והשתתפות במשפט מבויים שיכלול הגשת תיק משפטי הכולל כתיבת טענות לכל הצדדים, ניתוח מאמר אקדמי, פרזנטציה בפני העמיתים, הגשת דו"חות על סיורים, ודו"חות רפלקציה.

להלן סיכום דרכי הערכה מסכמת של התכנית הייחודית במשפטים:

קטגוריה	פירוט		אחוז מהציון הסופי
מבחן בגרות (פנימי) מבחן הכולל שאלות סגורות וניתוח טקסטים משפטיים בתחומי הלימוד השונים	כיתה יוד	33%	30%
	כיתה יא	33%	
	כיתה יב	33%	
תלקיט עבודות (הערכה חילופית)	מבוא למשפט ומושגי יסוד	ניתוח תיק משפטי	10%
		הגשת דו"ח סיור בבית משפט	10%
	אתיקה משפט וחברה	עבודה בקבוצות - ניתוח סוגיות באתיקה מקצועית והצגת פתרון במליאה	15%
	משפט פלילי	ניתוח מאמר אקדמי בקבוצות והצגתו במליאה	15%
		עבודה בקבוצות - ניתוח פסק דין	20%
	משפט וטרור	זיהוי מצבי לוחמה ועימות מזויין	15%
	דיני עבודת נוער	הוראת עמיתים - לימוד אוטו-דיקטי בזוגות של חוק מתוך ארסנל חוקי המגן והצגתו במליאה	15%

להלן פירוט דרכי הערכה מסכמת של התכנית הייחודית במשפטים בחלוקה לפי שנים:

כיתה	הנושא	דרכי הערכה	המרכיב בציון הבגרות
יוד	מבוא למשפט ומושגי יסוד 31 ש'	עבודה בקבוצות- ניתוח תיק משפטי דו"ח סיור בבית משפט מבחן- מושגי יסוד	7% 7% 10%
יוד	אתיקה משפט וחברה 11 ש'	עבודה בקבוצות ניתוח סוגיות באתיקה מקצועית והצגת פתרון במליאה	10.5%
יא	משפט פלילי 46 ש'	ניתוח מאמר בקבוצות והצגתו במליאה ; ניתוח פסק דין ; מבחן- זיהוי סוגי עבירות וזיהוי סוגי הגנות	10.5% 14% 10%
יא	לשון הרע והגנת הפרטיות 22 ש'	זיהוי סוגי הגנות בעבירת לשון הרע ;	
יא	משפט וטרור 28 ש'	זיהוי מצבי לוחמה ועימות מזויין ;	10.5%
יב	דיני חוזים וצרונות 22 ש'	זיהוי צורות התקשרות באירועים שונים והאם התגבשו לידי כריתת חוזה ; זיהוי מקרים של הונאות צרכנים ואיתור הסעיף הרלבנטי בחוק ; מבחן מסכם (10%) משפט מבוים- הכנת כתבי טענות והצגתם במשפט מבוים	10%

יב	דיני עבודת נוער 20 ש'	הוראת עמיתים; לימוד אוטודידקטי בזוגות של חוק מתוך ארסנל חוקי המגן והצגתו במליאה	10.5%
סה"כ			100%

ט. מטלות ומחווני

ניתוח תיק משפטי

קרא בעיון את פסק הדין _____ ונתח אותו בהתאם לכרטיסיית הניווט (מהשיעור).

בניתוח עליך להתייחס לפרטי התיק, העובדות העיקריות של המקרה, טענות הצדדים כפי שבאו לידי ביטוי בפסק הדין, מהי השאלה המשפטית העומדת לדיון ומהם נימוקי השופטים בהכרעתם.

מחווון למטלה: ניתוח תיק משפטי

הקריטריון	רמה 1	רמה 2	רמה 3
פרטי התיק 10 נק'	ציין את מלוא הפרטים המזהים של התיק: מספר בית המשפט, סוג ההליך, שמות הצדדים, הרכב השופטים, תאריך מתן פסק הדין (10 נק')	ציין בין 3-5 מהפרטים המזהים של התיק (3-5 נק')	ציין בין 0-3 מהפרטים המזהים של התיק (עד 3 נק')
תיאור עובדתי של המקרה 20 נק'	ציין בפירוט את מלוא הפרטים העובדתיים המרכזיים שצוינו בפסק הדין. (20 נק')	ציין בצורה שטחית את הפרטים המרכזיים (5-10 נק')	לא ציין את מלוא הפרטים העובדתיים הרלבנטיים (עד 5 נק')
טענות	ציין בפירוט את	ציין באופן	לא ציין את

הצדדים 10 נק'	טענות התביעה וההגנה בתיק, הן בצד העובדתי והן בצד המשפטי (10 נק')	חלקי את טענות הצדדים בתיק (3-5 נק')	טענות הצדדים/ ציין טענות שאינן רלבנטיות לשאלה המשפטית הנדונה (עד 3 נק')
ניסוח השאלה המשפטית 20 נק'	ציין את השאלה המשפטית העומדת בבסיס פסק הדין, ניסח אותה באופן מדויק, רהוט תוך ציון הוראת החוק הרלבנטית לדיון המשפטי (20 נק')	ציין את השאלה המשפטית בצורה שטחית (5-10 נק')	לא ציין את השאלה המשפטית / ציין שאלה שאינה רלבנטית לפסק הדין (עד 5 נק')
נימוקי השופטים בהכרעתם 40 נק'	ציין את הנימוקים המרכזיים שעמדו בבסיס הכרעתו של כל שופט, התייחס לדעת רוב/מיעוט, באופן מפורט וענייני (40 נק')	ציין את נימוקי השופטים באופן שטחי ו/או לא התייחס לדיעת המיעוט (10-20 נק')	ציין את נימוקי השופטים בצורה חסרה ו/או לא מדויקת (עד 10 נק')

דו"ח סיור בית משפט (אישית)

לפני הסיור

1. לאיזה חוק תפנה על מנת לאתר באיזה בית משפט עליך להגיש תביעה?
2. מהן שלוש ערכאות המשפט בישראל ומה סמכויותיה של כל ערכאה לפי החוק?
3. מי רשאי להתמנות כשופט בבית המשפט העליון, המחוזי והשלום לפי החוק?

4. מתי לפי החוק הדיון בבית המשפט יהיה פומבי ומתי הדיון יהיה בדלתיים סגורות?

תוך כדי הסיור

5. ציין מאפיינים מבניים של בית המשפט, לרבות מיקומו, צבעים בהם נעשה שימוש ואלמנטים עיצוביים אחרים במבנה ובסביבה החיצונית של בית המשפט.

6. רשום לעצמך הערות ושאלות שהתעוררו אצלך תוך כדי הסיור ו/או בעת נוכחותך באולם הדיונים.

לאחר הסיור והדיון בכיתה

7. ציין מה המשמעות של האלמנטים המבניים והעיצוביים בהם הבחנת במבנה בית המשפט ובמבנה אולמות בית המשפט.

8. ציין מה למדת מהדיונים בהם צפית בבית המשפט, בהתחשב גם בדיון שנערך בכיתה לאחר מכן.

9. רשום 3 שאלות שאתה מבקש לשאול שופט בבית המשפט.

10. ספר בקצרה איזה רושם הותיר בך הביקור בבית המשפט.

מחווה למטלה: דו"ח סיור בבית משפט

הקריטריון	רמה 1 (10 נק')	רמה 2 (5 נק')	רמה 3 (1-0 נק')
לאיזה חוק תפנה על מנת לאתר באיזה בית משפט עליך להגיש תביעה?	ציין את החוק המפורש	לא ציין את שם החוק	לא ציין את שם החוק
מהן ערכאות המשפט בישראל ומה סמכויותיה של כל ערכאה לפי החוק?	ציין באופן מלא את סוגי הערכאות בישראל ופרט היטב את הסמכויות לפי החוק	ציין באופן חלקי את סוגי הערכאות ופרט חלקית את הסמכויות	ציין ערכאה אחת או לא ציין כלל ולא פרט את הסמכויות

פרט באופן דל את התנאים	פרט חלקית את התנאים	פרט היטב את כל התנאים	מי רשאי להתמנות כשופט בבית המשפט העליון, המחוזי והשלום לפי החוק?
פרט באופן דל את התנאים	פרט חלקית את התנאים	ציין שברירת המחדל היא משפט פומבי ופרט את כל התנאים למשפט בדלתיים סגורות	מתי לפי החוק הדיון בבית המשפט יהיה פומבי ומתי הדיון יהיה בדלתיים סגורות?
לא פרט מאפיינים	פרט 1-2 מאפיינים	פרט לפחות 3 מאפיינים	ציין מאפיינים מבניים של בית המשפט
לא פרט או לא ציין תובנה כלל	פרט חלקית וציין רק תובנה אחת	פרט היטב מה נלמד וציין לפחות שתי תובנות	הערות ושאלות שהתעוררו אצלך תוך כדי הסיוע
לא הסביר כלל	הסביר חלקית שלושה אלמנטים או הסביר רק 1- 2 מאפיינים מבניים	הסביר היטב את המשמעות של לפחות שלושה אלמנטים מבניים בבית המשפט ובאולמות	ציין מה המשמעות של האלמנטים המבניים והעיצוביים
רשם שאלות שטחיות שאינן	רשם 2-3 שאלות ברמת חשיבה	רשם שלוש שאלות שונות ברמת חשיבה	רשום שלוש שאלות שאתה מבקש

לשאל שופט	גבוהה	בינונית	מלמדות על השקעת מחשבה
ספר בקצרה איזה רושם הותיר בד הביקור בבית המשפט	תיאר באופן מפורט את מה שנצפה בביקור, כולל התחושות האישיות והעריך באופן מנומק את איכות הביקור	תיאר באופן חלקי את מה שנצפה בביקור ו/או ללא התייחסות לתחושות אישיות	התייחסות שטחית יוצאת לידי חובה

ניתוח סוגיות באתיקה מקצועית והצגתן במליאה

התחלקו לקבוצות בני 3-5 תלמידים בקבוצה. כל קבוצה תקבל אירוע לניתוח בתחום האתיקה המקצועית. עליכם לנתח את הסוגיה בכתב בהתאם לנלמד בכיתה (עד 2 עמודים כתב דיוויד גודל 12 רווח 1.5) ולשלוח למורה במייל עד ליום ____.

לאחר קבלת הערות המורה ותיקון הניתוח ככל שיש בו צורך, עליכם להציג את הסוגיה במליאה ופתרונה. ניתן להציג באמצעות המחזה, הכנת מצגת, סרטון וכל אמצעי אחר בכפוף לקבלת אישור מראש של המורה.

מחווה למטלה: ניתוח סוגיות באתיקה מקצועית והצגתן במליאה

המדד הנבדק	רמה 1	רמה 2	רמה 3
הניתוח בכתב 50 נק'	הניתוח הציג את הדילמה האתית בצורה מפורטת, תוך ציון כל העובדות הרלבנטיות למקרה. הניתוח הציג את הסעיף הרלבנטי	הניתוח הציג את הדילמה האתית בצורה חלקית ו/או תוך השמטת עובדות רלבנטיות	הניתוח הציג את הדילמה האתית בצורה שטחית ו/או ללא ציון הסעיף הרלבנטי בחוק לשכת עוה"ד.

לא הוצע פתרון ליישוב הדילמה/ הוצע פתרון שאינו פרקטי או רלבנטי לנסיבות המקרה (עד 10 נק')	למקרה. הניתוח הציג את הסעיף בחוק לשכת עוה"ד. הוצע פתרון חלקי בלבד ליישוב הדילמה (10-40 נק')	בחוק או בכללי לשכת עוה"ד והוצע פתרון פרקטי ליישוב הדילמה. (50 נק)	
הצגה שטחית ולא ברורה של הנושא (עד 10 נק)	ההצגה נגעה באופן חלקי בנושא, החיבור לנושא הנלמד בשיעור חלש. (10-30 נק)	ההצגה נגעה באופן ברור בנושא, פירטה אותו באופן בהיר. ישנו חיבור טוב לנושא הנלמד בשיעור. קיים הסבר מוצלח של ההקשר (40 נק)	ההצגה במליאה 40 נק'
ההצגה נעדרת מקוריות מיוחדת (0 נק)	ההצגה מקורית, ניכרת חשיבה יצירתית (5 נק)	ההצגה מייצרת תחושה של חשיבות. ניכרת חשיבה מעמיקה. ישנה הרגשה של חיבור אישי של המציג לנושא או למסר, ישנו שימוש באלמנט מפתיע, מיוחד או מקורי שמושך את תשומת הלב (10 נק)	מקוריות העבודה 10 נק'

ניתוח מאמר אקדמי

התחלקו לקבוצות של 3-4 תלמידים. כל קבוצה עוסקת בחלק אחר של המאמר, כל קבוצה מציגה לכיתה את מסקנותיה ובסיום, הכיתה כולה תיבחן במבדק ידע בדבר המאמר כולו. לפניכם מאמר אקדמי:

א. קראו את המבוא למאמר בעמודים ____ והסבירו במה עוסק המאמר ומהי השאלה העומדת בבסיס המאמר.

ב. קראו את קטע המאמר מעמוד ____ עד עמוד ____ במאמר. סכמו במילותיכם תוך שימוש בהסברים מתוך הטקסט, את הנאמר בקטע.

ג. הכינו עצמכם להציג במליאה את הדברים בעל פה (אין לקרוא מהכתוב).

ד. רפלקציה אשית לכל תלמיד : ספרו על החוויה שלכם בקריאת המאמר, מה היה קשה, מה היה קל, כיצד התמודדתם עם הקריאה, כיצד הסתדרתם בקבוצה ומה למדתם על עצמכם ועל קריאת מאמר אקדמי.

מחווון למטלה: ניתוח מאמר אקדמי

הממד הנבדק	רמה 1	רמה 2	רמה 3
הבנת נושא המאמר (20 נק')	ההסבר ממצה. השאלה הנבחנת במאמר וזוהתה והוצגה בצורה בהירה (20 נק')	הסבר ארוך של המבוא והרחבת השאלה הנבחנת מעבר לצורך (10 נק')	הסבר לא קוהרנטי של המבוא וזיהוי לקוי של השאלה הנבחנת (עד 5 נק')
סיכום הקטע (40 נק')	סיכום הקטע כתוב היטב, קוהרנטי, ברור וממצה (40 נק')	סיכום הקטע חלקי (10-30 נק')	סיכום הקטע אינו ברור ו/או אינו מדויק (עד 10 נק')
הצגה במליאה (30 נק')	ההסבר בעל פה קוהרנטי ברור וממצה, ללא שימוש בדף (30 נק')	ההסבר בעל פה שטחי ו/או נעשה שימוש בדף (10-20 נק')	ההסבר בעל פה אינו ברור ו/או נעשה שימוש בדף (עד 5 נק')
רפלקציה אישית (10 נק')	התבוננות מעמיקה ובונה, תוך ציון קשיים (10 נק')	התבוננות חלקית (5 נק')	התייחסות שטחית ומאומצת. (עד 2 נק')

ניתוח פסק דין

1. קראו בעיון את פסק הדין ע"פ 6353/94 כרמלה בוחבוט נ' מדינת ישראל. לנוחיותכם, סמנו תוך כדי הקריאה נקודות משמעותיות שמשכו את תשומת ליבכם. שימו לב להבדלים בין הסיפורים השונים שמספרים השופטים.

2. קראו את הקטע המצורף מתוך ספרה של א. קמיר, "פמיניזם, זכויות ומשפט", עמ' 98-100. נתחו את פסק הדין בהתאם לשאלות המפורטות להלן.

3. יש להקפיד על מבנה לוגי של העבודה, הכולל פתיחה (איזה סוג של ניתוח טקסט אני עומדת לבצע בעבודה זו? פירוט סעיפי הניתוח בהתבסס על השאלות המנחות להלן וסיכום) (תובנות ותחושות שלכם/ בעקבות ניתוח הטקסט).

שאלות מנחות לניתוח פסק הדין:

א. מהו הנושא בו עוסק פסק הדין? מהי השאלה שבמחלוקת שבה דנה ערכאת הערעור? לאור תשובתכם, הסבירו האם פסק הדין עוסק בהכרעת הדין או בגזר הדין? נמקו את כל חלקי התשובה.

ב. מהו הדין כפי שהוא מוצג בפסקי הדין השונים של שלושת השופטים? השוו בין פסקי הדין, צורת הצגת הסיפור והדגשים של כל אחד משלושת השופטים.

מחווה למטלה: ניתוח פסק דין

המדד הנבדק	רמה 1	רמה 2	רמה 3
הצגת הטענה 20 נק'	הצגה ממוקדת של הטענה- (20 נק')	הצגה חלקית ו/או לא ממוקדת של הנושא ושאלות המחקר – (15 נק')	הצגה שטחית ולוקה בחסר של נושא העבודה וכן הצגת שאלת מחקר אחת בלבד – (10 נק')
ניתוח פסק הדין – הבנת דעות השופטים, הבעת ביקורת 55 נק'	ניסוח רהוט מעמיק המבוסס על חשיבה ביקורתית. יש התייחסות להצגת עובדות המקרה, התוצאה המשפטית, וכן התייחסות להבדלים בין הגישות השונות שבאות לידי ביטוי בפסקי הדין. (55 נק')	ניסוח שאיננו שומר על רצף רעיוני של חשיבה ביקורתית. הצגת עובדות המקרה חלקית, התוצאה המשפטית מניחה את הדעת בלבד וההתייחסות להבדלים	ניסוח ברמה בסיסית ביותר, המבטאת חולשות בכל הפרמטרים שהוזכרו ברמה 2 – (עד 25 נק')

	בין הגישות השונות שהבאות לידי ביטוי בפסקי הדין לוקים בחסר (25-30 נק')		
סיכום 20 נק'	סיכום ממצא הנובע מהדיון – (20 נק')	סיכום חלקי ו/או מסורבל ו/או ליקויים ברצף הלוגי בין הסיכום לאמור בגוף (15 נק')	סיכום דל ו/או העדר רצף לוגי בין הסיכום לבין האמור בגוף העבודה (עד 10 נק')
שימוש בשפה תקנית + אסתטיקה 5 נק'	העבודה מתאפיינת בשימוש בשפה תקנית, בעושר לשוני, בהקפדה תחבירית על מבנה המשפטים והפסקאות, ובפיסוק נכון ובנוסף העבודה מוגשת בצורה ידידותית לקורא תוך הקפדה על הצד האסתטי. העבודה מוגהת (5 נק')	בעבודה מופיעים מעט שיבושי לשון או שגיאות תחביריות (3 נק')	העבודה מתאפיינת בשיבושי לשון רבים ושגיאות תחביריות ויש בה פגמים אסתטיים ואי הקפדה על הגהה (0 נק')

זיהוי מצבי לוחמה ועימות מזויין

כל תלמיד יבחר כתבה העוסקת במצבי לוחמה (עליכם לאשר את הכתבה עם המורה), ולנתח אותה באמצעות תיאוריות מדיסציפלינות שונות:

1. פרדיגמת דיני אכיפת החוק;
2. פרדיגמת דיני העימות המזוין;
3. דיני התפיסה הלוחמתית.

הנחיית עבודה:

הסבירו בקצרה כל תיאוריה אשר בחרתם לניתוח ולאחר מכן בחרו מתוכה שני מושגים עיקריים – הסבירו אותם והדגו כיצד הם באים לידי במקרה אשר בחרתם. לאחר שסיימתם התייחסותכם בנפרד לכל דיסציפלינה, יש לנתח את המקרה בשילוב כל התיאוריות אשר נבחרו.

מחווה למטלה: זיהוי מצבי לוחמה ועימות מזויין

הקריטריון	רמה 1	רמה 2	רמה 3
בחירת התיאוריה לניתוח 20 נק'	התיאוריה שנבחרה רלבנטית למקרה	התיאוריה שנבחרה רלבנטית באופן חלקי בלבד למקרה	התיאוריה שנבחרה אינה מתאימה למקרה ו/או הקשר בינה לבין המקרה חלש
הסבר התיאוריה שנבחרה 20 נק'	התיאוריה הוסברה באופן נהיר וקוהרנטי תוך שימוש בשני מושגים עיקריים (20 נק')	התיאוריה הוסברה באופן נהיר וקוהרנטי ללא שימוש במושגים מהתיאוריה או שימוש במושג אחד בלבד 5-10 (נק')	התיאוריה לא הוסברה באופן קוהרנטי ולא נעשה שימוש במושגים (עד 5 נק')
ניתוח המקרה 20 נק'	בוצע ניתוח מדויק של המקרה, תוך שימוש והדגמה של רלבנטיים (20 נק')	בוצע ניתוח חלקי בלבד של המקרה תוך שימוש והדגמה של מושגים חלקיים (5-10 נק')	בוצע ניתוח שטחי ו/או ללא שימוש והדגמה של מושגים (עד 5 נק')
ניתוח משולב כל התיאוריות 40 נק'	בוצע ניתוח משולב ומפורט תוך שימוש במושגים עיקריים מכל תיאוריה (40 נק')	בוצע ניתוח משולב חלקי בלבד ו/או תוך השמטה של מושגים מרכזיים מכל תיאוריה (20-30 נק')	בוצע ניתוח משולב שטחי ו/או ללא שימוש במושגים מרכזיים (עד 10 נק')

הוראת עמיתים: הצגת חקיקה – דיני עבודה

- א. התחלקו לקבוצות בנות 3-4 תלמידים בקבוצה. בחרו חוק אחד מתוך ארסנל החוקים שברשימה המצ"ב (כל חוק יוצג על ידי קבוצה אחת בלבד).
- ב. לימדו את החוק באמצעות פנייה להצעת החוק כפי שפורסמה בכנסת, קראו את דברי ההסבר לחוק ועמדו על מטרותיו העיקריות. קראו בעיון את סעיפי החוק וסמנו לכם את הסעיפים המרכזיים שבחוק זה. חפשו באינטרנט כתבות אקטואליות ו/או אזכור של פסקי דין שעסקו בפרשנותו של חוק זה ודרכם העמיקו את הבנתכם וידיעותיכם בדבר החוק הנ"ל.
- ג. הציגו את עיקרי החוק שבחרתם במליאה בכל דרך יצירתית שתבחרו (ניתן להכין מצגת ו/או סרטון ו/או אנימציה ו/או המחזה)

מחווה למטלה הוראת עמיתים: הצגת חקיקה – דיני עבודה

הקריטריון	רמה 1	רמה 2	רמה 3
ההצגה במליאה 40 נק'	החוק הוצג באופן ברור ובהיר. ישנו חיבור טוב לנושא הנלמד בשיעור. קיים הסבר מוצלח של ההקשר (40 נק)	החוק הוצג באופן חלקי החיבור לנושא הנלמד בשיעור חלש. (30-10 נק)	הצגה שטחית ולא ברורה של החוק (עד 10 נק)
מטרת החוק וסעיפיו המרכזיים 40 נק'	מטרת החוק הוסברה בצורה בהירה וקוהרנטית, נעשה זיהוי של הסעיפים המרכזיים בחוק והם הוסברו בבהירות (40 נק')	מטרת החוק הוסברה באופן חלקי ו/או נעשה זיהוי חלקי של הסעיפים המרכזיים בחוק (10-30 נק')	מטרת החוק לא הוסברה באופן לקוי ו/או לא נעשה זיהוי של הסעיפים המרכזיים בחוק (עד 10 נק')
מקוריות	ההצגה מייצרת	ההצגה	ההצגה

נעדרת מקוריות מיוחדת 0) (נק)	מקורית, ניכרת חשיבה יצירתית (5-10 נק)	תחושה של חשיבות. ניכרת חשיבה מעמיקה. ישנה הרגשה של חיבור אישי של המציג לנושא או למסר, ישנו שימוש באלמנט מפתיע, מיוחד או מקורי שמושך את תשומת הלב (20 נק)	העבודה 20 נק'
---	--	---	--

י. ביבליוגרפיה

חקיקה:

- חוק יסודות המשפט, התש"ס-1980
- חוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961
- כללי לשכת עורכי הדין (אתיקה מקצועית), תשמ"ו-1986
- חוק העונשין, התשל"ז-1977
- חוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב-1982
- חוק הנוער (טיפול והשגחה), תש"ך-1960
- חוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971
- חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965
- חוק האזרחות, תשי"ב-1952
- חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957
- חוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981
- חוק המכר (דירות), תשל"ג-1973
- חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעה של רוכשי דירות), תשל"ה-1974
- חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958
- חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951
- חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988
- חוק עבודת נשים, תשי"ד-1954
- חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987
- חוק פיצויי פיטורין, תשכ"ג-1963

פסיקה:

על"ע 1734/00 הועד המחוזי נ' עו"ד יורם שפטל (פורסם בנבו)

- על"ע 2531/01 הועד המחוזי נ' עו"ד חרמון (פורסם בנבו)
- ע"פ 3071/92 מוריס אזואלוס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)
- ע"פ 6353/94 כרמלה בוחבוט נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)
- ע"פ 298/88 טויטו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו)
- ע"פ 126/62 דיסנצ'יק נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו)
- בג"צ 693/91 אפרת נ' משרד הפנים (פורסם בנבו)
- ע"א 1104/00 אפל נ' איילה חסון (פורסם בנבו)
- ברע 4447/07 מור נ' ברק החברה לשירותי בזק בינ"ל בע"מ (פורסם בנבו)
- בג"צ 7052/03 עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל ואח' נ' שר הפנים ואח' (פורסם בנבו)
- בג"ץ 7015/02 עג'ורי נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (פורסם בנבו)
- בג"ץ 1661\05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו)
- דנ"פ 7048/97 פלונים נ' שר הביטחון (פורסם בנבו)
- בג"צ 5100/94 הועד הציבורי נ' עינויים בישראל נ' שירות הביטחון הכללי (פורסם בנבו)
- רע"א 2512/90 סופר-גז נ' סהר (פורסם בנבו)
- ע"א 1338/91 תנובה נ' רבי (פורסם בנבו)
- 5790/91 כרובי נ' בנייני גינדי בע"מ (פורסם בנבו)
- רע"א 8343/91 עובדיה נ' סיביל נהרייה (פורסם בנבו)
- 6025/92 צמיתות בע"מ נ' חרושת חמר בע"מ (פורסם בנבו)

ספרות:

- ברק, א (1996). ביקורת שיפוטית על חוקתיות חוק. **משפט וממשל**, ג
- ברק, א (תשנ"א-תשנ"ג). שיטת המשפט בישראל - מסורתה ותרבותה. **הפרקליט מ' בן ברוך**. ס, "עבריינות נוער בישראל: תמונת מצב ודרכי התמודדות"
- זמיר יצחק, אתיקה ומשפט, **מבואות לאתיקה א'**

להב. פ, "העוז והמשרה: בית המשפט העליון בעשור הראשון לקיומו", **עיוני משפט** י"ד, תשמ"ט
479

קמיר. א (2002), "**פמיניזם, זכויות ומשפט**", משרד הביטחון, תל אביב

ש"ז, פ (תשנ"ד). "לשון הרע - עבירה" ומשמעות הדרישה "בכוונה לפגוע" - מחשבה שנייה",
משפטים כג 515